

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

Sayı :97110469-045.02-3520

18/03/2015

Konu :Mehil Müddeti

MANİSA VALİLİĞİNE

İlgi : 20.08.2014 tarih ve 28178130-045.03-9819 sayılı yazınız.

İlgi yazınız Hukuk Müşavirliğimizce incelenmiştir.

Konuya ilişkin olarak Hukuk Müşavirliğimizce oluşturulan ve halen geçerliliğini koruyan 26.12.2014 tarih ve 14829 sayılı "Harcırah ve Mehil Müddeti" konulu görüş yazımız doğrultusunda işlem yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Gereğini rica ederim.

Doç.Dr.İlker GÜNDÜZÖZ
Bakan a.
I.Hukuk Müşaviri V

EK :
26.12.2014 tarih ve 14829 sayılı görüş yazımız.

18/03/2015 V.H.K.T.:F. TUTKUN

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Hukuk Müşavirliği

Sayı : 97110469-640-14829

26/12/2014

Konu : Harcırah ve Mehil Müddeti

KAHRAMANMARAŞ VALİLİĞİNE

İlgi : 04.06.2014 tarih ve 94597468-640-4917 yazınız.

İlgi yazıyla; 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamındaki kamu görevlilerinin 6245 sayılı Harcırah Kanuna göre harcırah alıp alamayacakları ve 15 gün mehil müddeti kullanıp kullanamayacakları hususunda Bakanlık görüş istenilmektedir.

Bilindiği üzere ilgili mevzuatta;

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Atamalarda görev yerine hareket ve işe başlama süresi" başlıklı 62 nci maddesinde; "(Değişik: 23/12/1972 - KHK 2/1 md.)

İlk defa veya yeniden veyahut yer değiştirme suretiyle;

- a) Aynı yerdeki görevlere atanmalar atama emirlerinin kendilerine tebliğ gününü,
 - b) Başka yerdeki görevlere atanmalar atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde o yere hareket ederek belli yol süresini,
- İzleyen iş günü içinde işe başlamak zorundadırlar. Savaş ve olağanüstü hallerde bu süre Bakanlar Kurulu Kararı ile kısaltılabilir.

Yukarıdaki süreler;

- 1 - Kanuni izinlerin kullanılması veya geçici bir görevin yapılması sırasında başka bir göreve atanan memurlar için izin veya geçici görevin bitimi,
- 2 - Hesaplarını, yerlerine gelenlere devir zorunda bulunan sayman ve sayman muhabetleri için devrin sona ermesi,
- 3 - Eski görevlerine devamları kurumlarınca yazılı olarak tebliğ edilenler için yerlerine atanan memurların gelmesi veya yeni görev yerlerine hareketlerinin kurumlarınca tebliği,

tarihinde başlar.

(Değişik: 12/2/1982 - 2595/4 md.) Yer değiştirme suretiyle yapılan atamalarda memurlara atama emirleri tebliğ edilince yollukları, ödeme emri aranmaksızın, saymanlıklarca derhal ödenir. Memurun kâinî ve raporlu olması tebligata engel olmamakla beraber (a) ve (b) bentlerindeki süreler izin ve rapor müddetinin bitmesinde başlar.

Bu maddeyle geçen "yer" deyimimin kapsamı İçişleri ve Maliye Bakanlıklarınca birlikte belirtilir.",

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun "Büyükşehir belediyesi kurulması ve sınırlarının belirlenmesi" başlıklı inci maddesinde; "(1) Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Ordu, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa ve Van illerinde, sınırları il mülki sınırları olmak üzere aynı adla büyükşehir belediyesi kurulmuş ve bu illerin il belediyeleri büyükşehir belediyesine dönüştürülmüştür.

(2) Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Gaziantep, İzmir, Kayseri, Konya, Mersin, Sakarya ve Samsun büyükşehir belediyelerinin sınırları il mülki sınırlarıdır.

(3) Birinci ve ikinci fıkrada sayılan illere bağlı ilçelerin mülki sınırları içerisinde yer alan köy ve belde belediyelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış, köyler mahalle olarak, belediyeler ise belde ismiyle tek mahalle olarak bağlı bulundukları ilçenin belediyesine katılmıştır.

(4) İstanbul ve Kocaeli il mülki sınırları içerisinde bulunan köylerin tüzel kişiliği kaldırılarak bağlı bulundukları ilçe belediyesine mahalle olarak katılmıştır.

(5) Birinci, ikinci ve dördüncü fıkrada sayılan illerdeki il özel idarelerinin tüzel kişiliği kaldırılmıştır.

(6) Birinci ve ikinci fıkrada sayılan illerin bucakları ve bucak teşkilatları kaldırılmıştır."

6245 sayılı Harcırah Kanununun "Tarifler" başlıklı 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde; "(Değişik: 10/9/2014 - 6532/89 md.) Memuriyet mahalli: Memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametgâhının bulunduğu şehir ve kasabaların belediye sınırları içinde bulunan mahaller ile bu mahallerin dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu şehir ve kasabaların devamı niteliğinde bulunup belediye hizmetlerinin görüldüğü, büyükşehir belediyelerinin olduğu illerde ise il mülki sınırları içinde kalmak kaydıyla memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametgâhının bulunduğu ilçe belediye sınırları içinde kalan ve yerleşim özellikleri bakımından bütünlük arz eden yerler ile belediye sınırları dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu yerlerin devamı niteliğindeki mahaller ve kurumlarınca sağlanan taşı araçları ile gidilip gelinilen yerleri,"

6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanunun 144 üncü maddesinde; "Bu Kanunla;

... b) 6245 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi,

... yürürlükten kaldırılmıştır."

145 inci maddesinde; "Bu Kanunun,

... e) 89 üncü maddesi, 31/3/2014 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde;

... yürürlüğe girer."

27.11.2014 tarihli ve 29188 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 39 Seri No'lu Harcırah Kanunu Genel Tebliğinde; "Bilindiği üzere 6360 sayılı "On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile Aydın, Balıkesir, Denizli, Hatay, Malatya, Manisa, Kahramanmaraş, Mardin, Muğla, Ordu, Tekirdağ, Trabzon, Şanlıurfa, Van il belediyeleri, sınırları il mülki sınırları olmak üzere büyükşehir belediyesine dönüştürülmüş, Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Eskişehir, Erzurum, Gaziantep, İzmir, Kayseri, Konya, Mersin, Sakarya ve Samsun illerindeki büyükşehir belediyelerinin sınırları da il mülki sınırı haline getirilmiştir. Söz konusu Kanun ile tüm büyükşehir belediyelerinde belediye sınırının il mülki sınırı haline getirilmesi 6245 sayılı Harcırah Kanununun uygulanması açısından memuriyet

mahalli tanımının büyükşehir belediyelerinde farklı bir şekilde tanımlanması gereğini ortaya çıkarmış olup, uygulamada ortaya çıkabilecek tereddütlerin giderilebilmesi ve uygulamada birliğin sağlanması amacıyla aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

6245 sayılı Harcarah Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan "memuriyet mahalli" tanımı 11/9/2014 tarihli ve 29716 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6552 sayılı "İş Kanunu ile Bazı Kanunlar ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun"un 89 uncu maddesi ile;

"Memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametgahının bulunduğu şehir ve kasabaların belediye sınırları içinde bulunan mahaller ile bu mahallerin dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu şehir ve kasabaların devamı niteliğinde bulunup belediye hizmetlerinin görüldüğü, büyükşehir belediyelerinin olduğu illerde ise il mülki sınırları içinde kalmak kaydıyla memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametgahının bulunduğu ilçe belediye sınırları içinde kalan ve yerleşim özellikleri bakımından bütünlük arz eden yerler ile belediye sınırları dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu yerlerin devamı niteliğindeki mahaller ve kurumlarınca sağlanan taşıt araçları ile gidilip gelinebilen yerleri," şeklinde değiştirilmiş, 144 üncü maddesinin (b) fıkrası ile 6245 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmış ve 145 inci maddesinin (e) fıkrasında da maddenin 31/3/2014 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği hükmü altına alınmıştır.

Yapılan düzenleme ile büyükşehir belediyeleri dışında kalan belediyelerde eski uygulamanın devamı sağlanmış, büyükşehir belediyelerinin olduğu illerde görev yapan memur ve hizmetliler için yeni bir memuriyet mahalli tanımı yapılmıştır.

Söz konusu düzenleme ile büyükşehir belediyelerinde il mülki sınırları içinde kalmak kaydıyla;

1. Memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametgahının bulunduğu ilçe belediye sınırları içinde kalan ve yerleşim özellikleri bakımından bütünlük arz eden yerler,
 2. İlçe belediye sınırları dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu yerlerin devamı niteliğindeki mahaller,
 3. Kurumlarınca sağlanan taşıt araçları ile gidilip gelinebilen yerler,
- memuriyet mahalli olarak belirlenmiştir.

Böylece büyükşehir olan illerde; ilçe sınırları içinde ilçe belediye merkezi ile yerleşim özellikleri bakımından bütünlük arz eden yerler memuriyet mahalli olarak kabul edilmiş, aynı ilçe sınırları içinde belediye merkezi ile yerleşim özellikleri birbirleriyle bütünlük arz etmeyen yerler ise memuriyet mahalli dışı kabul edilerek haremah denenmesi imkanı getirilmiş, ayrıca ilçe belediyelerinin yerleşim yerlerinin birbirlerine yakınlaması hatta birbirleri ile sınır oluşturacak şekilde iç içe girmesi nedeniyle ilçe sınırları dışında kalanlarla birlikte birinci fıkrada belirtilen yerler ile bütünlük arz eden ve aralarında yerleşim özellikleri bakımından ayrım bulunmayan yerler de memuriyet mahalli olarak kabul edilmiştir.

Bu nedenle; 30/3/2014 tarihinden sonra yapılan görevlendirmelere ilişkin olarak, idarelere yerleşim özellikleri bakımından bütünlük arz eden yerler ile bu yerlerin devamı niteliğinde olan yerlerin belirlenmesinde; yerleşim özellikleri bakımından konut, işyeri, meydan, okul, kamu binaları gibi resmî ve özel bütin yapıların topluca bulunduğu ve insanların yerleşmek amacıyla bir arada yaşadığı aralarında boşluk bulunmayan yerler ile bu bütünlüğün kesintisiz olarak devam ettiği yerlerin dikkate alınması ayrıca bu yerlerin dışında kalmakla birlikte kurumlarınca sağlanan servis araçları veya bu mahiyetteki taşıt araçları ile ulaşım sağlanan (her gün gidis dönüş olmak üzere) yerlerin de memuriyet mahalli olarak belirlenmesi gerekmektedir." hükümleri yer almaktadır.

Konuya ilişkin olarak görüşüne başvurulmuş Devlet Personel Başkanlığının 21.08.2014 tarih ve 4379 sayılı görüş yazısında; "5216 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesiyle büyükşehir belediyesi sınırları belirlenmişken, 6360 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ve 5216 sayılı Kanunun, 6360 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle değişik, 5/a maddesiyle yeniden tespit edilmiş, böylece büyükşehir belediyesi sınırı il mülki sınırı olarak genişletilmiştir.

Bu kapsamda, 5216 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesiyle büyükşehir belediyesi sınırlarında yapılan değişikliklerle ilgili olarak yürürlüğe konulan 6245 sayılı Kanunun geçici 4

üçüncü maddesinin ve 38 seri No'lu Harcırah Kanunu Genel Tebliğinin 3 üncü maddesinin, 6360 sayılı Kanunla büyükşehir belediyesi sınırlarında yapılan değişiklikler hakkında da uygulanmasının mümkün bulunduğu düşünülmektedir.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde; 6360 sayılı Kanun sonrasında büyükşehir belediyesine dönüştürülen illerde görev yapan devlet memurlarının,

1- Başka yerdeki görevlere atanmaları halinde 6245 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesinden yararlanarak harcırahı alabilmelerinin mümkün bulunduğu değerlendirilmekte birlikte, konu hakkında Maliye Bakanlığında da görüş alınmasının uygun olacağı,

2-6245 sayılı Kanunun hükümleri uyarınca harcırahı alabilecekleri şeklinde nakil olmaları halinde, 657 sayılı Kanunun 62 nci maddesinde öngörülen mehil müddetinden yararlanabilmelerinin mümkün bulunduğu,

Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 04.12.2014 tarih ve 10598 sayılı görüş yazısında; "Bilindiği üzere, 6245 sayılı Harcırah Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan "memuriyet mahalli" tanımı 11/9/2014 tarihli ve 29116 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5552 sayılı "İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun" un 39 uncu maddesi ile;

"Memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametgahının bulunduğu şehir ve kasabaların belediye sınırları içinde bulunan mahaller ile bu mahallerin dışında kalmakta birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu şehir ve kasabaların devamı niteliğinde bulunup belediye hizmetlerinin görüldüğü, büyükşehir belediyelerinin olduğu illerde ise il mülki sınırları içinde kalmak kaydıyla memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametgahının bulunduğu ilçe belediye sınırları içinde kalan ve yerleşim özellikleri bakımından bütünlük arz eden yerler ile belediye sınırları dışında kalmakta birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu yerlerin devamı niteliğindeki mahaller ve kurumlarına sağlanan taşı araçları ile gidilip gelinebilen yerleri," şeklinde değiştirilmiş, 144 üncü maddesinin (b) fıkrası ile 6245 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi yürürlükten kaldırılmış ve 145 inci maddesinin (e) fıkrasında da maddenin 31/3/2014 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

Diğer tarafları, 27.11.2014 tarih ve 29188 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 39 seri No'lu Harcırah Kanunu Genel Tebliğinde büyükşehirlerde memuriyet mahalline ilişkin olarak uygulamada birliğin sağlanması ve ortaya çıkabilecek tereddütlerin giderilmesi bakımından detaylı açıklama ve uygulama örnekleri verilmiş olup, kurumumuz tarafından uygulamaların yeni memuriyet mahalli tanımı kapsamında yapılması gerekmektedir," şeklinde görüş bildirilmiştir.

Dosyanın tekilinden;

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun kapsamındaki kamu görevlilerinin 6245 sayılı Harcırah Kanuna göre harcırah alıp alamayacakları ve 15 gün mehil müddeti kullanıp kullanamayacakları hususunda Karamanmaraş Valiliğince Müşavirliğimizden görüş istenildiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri ve Kurum görüşleri çerçevesinde görüş istenilen konu irdelendiğinde;

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 62 inci maddesinde; "İlk defa veya yeniden veyahut yer değiştirme suretiyle; aynı yerdeki görevlere atanmalar atama emirlerinin kendilerine tebliğ gününü, başka yerdeki görevlere atanmalar, atama emirlerinin kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içerisinde o yere hareket ederek belli yol süresini, izleyen iş günü içinde işe başlamak zorundadırlar," hükmünün bulunduğu, burada esas üzerinde durulması gereken husus "yer" kavramı olduğu, ancak "aynı yerdeki" ve "başka yerdeki" görev tanımlarının İçişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca yapılmadığı, uygulamada söz konusu başlangıç, 6245 sayılı Harcırah Kanununun 3 üncü maddesinin (g) bendindeki "memuriyet mahalli" ve (h) bendindeki "başka yer" ifadeleriyle doldurulduğu,

6245 sayılı Harcırah Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan "memuriyet mahalli" tanımının 11.09.2014 tarihli ve 29116 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6552 sayılı Kanunun 89 üncü maddesi ile; "Memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametgahının bulunduğu şehir ve kasabaların belediye sınırları içinde bulunan mahaller ile bu mahallerin dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu şehir ve kasabaların devamı niteliğinde bulunup belediye hizmetlerinin görüldüğü, büyükşehir belediyelerinin olduğu illerde ise il mülki sınırları içinde kalmak kaydıyla memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametgahının bulunduğu ilçe belediye sınırları içinde kalan ve yerleşim özellikleri bakımından bütünlük arz eden yerler ile belediye sınırları dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu yerlerin devamı niteliğindeki mahaller ve kurumlarınca sağlanan taşıt araçları ile gidilip gelinebilen yerleri." şeklinde değiştirildiği, yine aynı Kanunun 144 üncü maddesinin (b) bendi ile 6245 sayılı Kanunun Geçici 4 üncü maddesinin yürürlükten kaldırıldığı ve 145 inci maddesinin (e) bendinde de maddenin 31.03.2014 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe gireceğinin hükmü altına alındığı,

Diğer tarafları, Maliye Bakanlığınca 39 Seri No'lu Harcırah Kanunu Genel Tebliğinde de belirtildiği üzere, memur ve hizmetlinin asıl görevli olduğu veya ikametgahının bulunduğu ilçe belediye sınırları içinde kalan ve yerleşim özellikleri bakımından bütünlük arz eden yerler ile ilçe belediye sınırları dışında kalmakla birlikte yerleşim özellikleri bakımından bu yerlerin devamı niteliğindeki mahaller ile kurumlarınca sağlanan taşıt araçları ile gidilip gelinebilen yerlerin memuriyet mahalli olarak belirlenmiş olduğu, buna göre ilçe belediyelerinin yerleşim yerlerinin birbirlerine yaklaşması hatta birbirleri ile sınır oluşturacak şekilde iç içe girmesi nedeniyle ilçe sınırları dışına çıkmakla birlikte bütünlük arz eden ve aralarında yerleşim özellikleri bakımından ayırım bulunmayan yerler de memuriyet mahalli olarak kabul edildiği ve uygulama örnekleri ile açıklama getirildiği,

Dolayısıyla, 30.03.2014 tarihinden sonra yapılan görevlendirmelere ilişkin olarak, idarelerce yerleşim özellikleri bakımından bütünlük arz eden yerler ile bu yerlerin devamı niteliğinde olan yerlerin belirlenmesinde; yerleşim özellikleri bakımından konut, işyeri, meydan, okul, kamu binaları gibi resmi ve özel bütün yapıların topluca bulunduğu ve insanların yerleşmek amacıyla bir arada yaşadığı aralarında boşluk bulunmayan yerler ile bu bütünlüğün kesintisiz olarak devam ettiği yerlerin dikkate alınması ve bu yerlerin dışında kalmakla birlikte kurumlarınca sağlanan servis araçları veya bu mahiyetteki taşıt araçları ile ulaşım sağlanan (her gün gidış dönüş olmak üzere) yerlerin de memuriyet mahalli olarak belirlenmesi gerektiği, buna göre 6360 sayılı Kanun kapsamında, 6245 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılan atamaların mezkur memuriyet mahalli tanımı içerisinde değerlendirilmesi durumunda, yurtiçi sürekli görev yolluğunun ödenemeyeceği ve 657 sayılı Kanunun 62 nci maddesinde öngörülen mehil müddetinin kullanılmayacağı,

Sonuç olarak; 39 seri No'lu Harcırah Kanunu Genel Tebliğinde büyükşehirlerde memuriyet mahalline ilişkin olarak uygulamada birliği sağlanması ve ortaya çıkabilecek tereddütlerin giderilmesi bakımından detaylı açıklama ve uygulama örnekleri verilmiş olup, Valiliğiniz tarafından uygulamaların yeni memuriyet mahalli tanımı kapsamında yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Bilgilerinize rica ederim.

Enver SALİHOĞLU
Bakan a.
Vali
Müsteşar Yardımcısı